

30. januar 2019

Danske Kirkers Råd

National Council of Churches in Denmark

Peter Bangs Vej 1D

DK-2000 Frederiksberg

Danmark

Tel + 45 3543 2943

Fax + 45 3838 1793

dkr@danskekirkersraad.dk

www.danskekirkersraad.dk

Giro 605 5710

Referat af rådsmøde

Rådsmøde

Tilstede: Bent Hylleberg(Baptistkirken), Henrik Stubkjær(Danske Kirkers Råd), Poul Kirk(Danske kirkedage), Mads Christoffersen(Danske kirkers Råd), Mia Toldam Korsgård(Danske Kirkers Råd), Maria H. Pedersen (Danske Kirkers Råd), Karen-Bolette Berg (de Grønne Pigespejdere), Sr. Anna -Mirjam Käschner(Den katolske kirke), Czeslaw Kozon(Den katolske kirke), Gorica Ristic(Den serbisk-ortodokse kirke). Jakob Rønnow(FDF), Christian R. Pedersen(Folkekirkens mellemkirkelige Råd), Peter Fischer-Møller(Folkekirkens mellemkirkelige Råd), Birthe Juel-Christensen(Folkekirkens Nødhjælp), Christina Jepson(Frelsens Hær), Levi Giversen(Frelsens Hær), Timothy Steward(International Church of Copenhagen), Mikael Wandt-Laursen(Frikirkenet), Jørgen Thaarup(Methodistkirken), John Nielsen(Missionsforbundet), Tonny Jacobsen(pinsekirken), Aase Rønkilde Pedersen(Vor Frue kirke), Sarah Ziethen(Økumenisk dialog og dannelse), Owen Prewett(Den anglikanske kirke), Smitha Prasadam(Den anglikanske kirke)

15:00 Velkommen

Ved Mads Christoffersen, Danske Kirkers Råd
og Jakob Rønnow, Sankt Lukas Stiftelse

15:10 Tendenser og udfordringer i det økumeniske – nationalt og globalt (præsentation vedhæftet)

Dr. theol. Viggo Mortensen indledte rådsmødet med et oplæg om, hvilke økumeniske grundregler han så, samt historiske nedslag i økumeniens historie samt hans egen historie med økumenien. Afslutningsvis gennem Viggo Mortensen, hvilke konkrete økumeniske udfordringer han så for kirken i dag. Viggo Mortensens egen økumeniske vækkelse skete dels ved Det Lutherske Verdensforbunds (LVF) generalforsamling 1984 og erfaringen af 'Doing theology': See, judge, act. På nogen måder var det det samme, der skete på de danske højskoler.

1. Økumeniske grundregler:

Man skal respektere hinanden og lade hinanden være i fred.

2. Man skal lære den anden at kende.

Hvor skal økumenien gå hen, når den står op af graven? Den skal som altid gå ud i verden. Den økumeniske bevægelse har som altid været en del af missionsbevægelsen. Men der nok ikke den samme intime forbindelse i dag som tidligere. Grundet vores post-koloniale dårlige samvittighed har vi haft det svært med ordet mission i en årrække.

3. Man skal gå i dybden.

Er økumeni udtryk for De Store Ords Teologi? Spurgte Ole Jensen og K.E. Løgstrup. Det var en kritik af Johannes Aagaard.

4. Man skal være sig for de store ord.

5. Helligånden binder os sammen.

Helligånden med kærlighedens bånd. Inspiration gennem mennesker. Økumeni handler om mennesker. Ane Hjerrild, Anne Marie Aagaard og Elizabeth Lidell.

6. Vogt dig for at være naiv.

Det lærte vi af LVFs generalforsamling 1984. Viggo Mortensen blev ansat som studieleder af LVF. Den økumeniske bevægelse blev skabt i en krisetid. Flygtningestrømmen efter anden verdenskrig var anledning til, at kirkerne involverede sig. Kirkernes kamp mod apartheid var vigtig op til 1990. Migration/flygtningekrisen er stor og det er vigtigt, at LVF og andre økumeniske organisationer engagerer sig. I dag er det globale syd kommet til nord. Missionsbevægelsen er polycentrisk, den tager sit geografiske udgangspunkt flere steder.

7. Økumeni er mennesker – ikke tekster. Det er i livets praksis, at økumeni står sin prøve. Der er konfessionsøkumeni – underskrifter/dokumenter – men det økumeniske handler meget om praksis.

Kirkerne er rykket sammen – de er under pres. Dokumenter kommer fra kirkeledere og fæstner sig ikke for neden. Den økumeni, der virker, er økumeni, der forholder sig til problemerne.

Luther som oversætter i nye kontekster: Post tenebras lux. Efter mørket kommer lyset. Fører det til retfærdighed? Retfærdiggørelsen nye arena? Selfiekulturen: Præstationskulturen (hvor mange likes for man?).

Den kristendom, der vokser, er ikke den vestlige kristendom.

I vores tid er vi gået fra mono- til multikultur - fra synlig enhed til respekt for forskellighed. De globale store linjer:

- De traditionelle store kirker går tilbage.
- Uafhængige menigheder vokser moderat.
- Karismatisk kristendom blomstrer.
- Vækst i fremskridtsteologi
- Synkretisme
- Multireligiøsitet

Tre teorier:

1. Vi er i gang med et religionsskifte?
2. Et samfund uden Gud?
3. Bliver vi Amish? Det eneste traditionelle trossamfund, der vokser. 'De kristne? Det er derovre i hjørnet'.

Kristendommen transformerer sig ganske radikalt. De nye migrantmenigheder. Det er et voksende fænomen globalt – også i Danmark. Det er en udfordringen til kristendommen. Den er mere mangfoldig, end vi er vant til. Den genopstandne økumeni: Kan vi genkende hinanden som kristne i fragmenteringen og pluralismen?

Oikoumene hvordan?

- Gå ud i alverden. Mission og økumeni
- Lær de andre at kende
- Økumeni handler om mennesker, ikke om principper og dogmatik. 'Faith and order'-teologien står i stampe.
- Konfessionsøkumenien er afløst af religionsøkumeni
- Life and work? Globalisering. Verdensmål og bæredygtighed.
- Kristendommen kan ikke undgå at få med politik at gøre. Økumeni må forholde sig til almindelige mennesker er optaget af.

Forretningsmøde

1. Velkommen ved formand Henrik Stubkjær

2. Kort nyt fra sekretariatet ved Mads Christoffersen

Himmelske Dage på Heden og Danske Kirkedage generelt har fyldt noget de seneste måneder. Desuden arbejdet med diverse områder inden for frihed og lige vilkår.

Økumenisk dialog og dannelse arbejdes der med – herunder nye ideer til konkret samarbejde mellem forskellige kirkesamfund.

Vi er ved at runde af for 2018, således at vi kan have en årsberetning og et årsregnskab klar inden længe.

Vi er værter for Norges Kristne Råds ansatte 5. februar og den 12-14 marts er vi værter for de ansatte ved de nordiske og baltiske kirkeråd.

Det økumeniske Studielegat har frist 1 marts.

3. Orientering fra arbejdsgrupperne

a. Økumenisk dialog og dannelse ved Sarah Ziethen, formand for arbejdsgruppen

Der er tre hovedprojekter, som gruppen arbejder med:

- Indsamling af eksempler på, hvordan lokale økumeniske fællesskaber fungerer.
- Lokal økumeni med særlig fokus på unge. Vi vil samarbejde med eksisterende lokale diakonalenetværk i første omgang med Aarhus og Roskilde.
- 'Det åndelige forældreskab' – en bog fadderskab/dåbsvidner med forslag til refleksion og aktiviteter med børn.

b. Grøn Kirke ved Peter Fischer-Møller, medlem af arbejdsgruppen

Vi har fejret Grøn Kirke nr. 200. Det blev Roskilde Vineyard. Der er et antal grønne kirkelige organisationer.

Vi har arbejdet en del med Kirkens Jorde bl.a. med støtte fra Roskilde Stift. Hvordan kan vi tænke kirkegårde som grønne oaser med masser biodiversitet?

Grøn Kirke vil gå ind i samarbejde med projektet Folkeskove. Vi vil se på, hvordan jorde ejet af kirkerne kan bruges fornuftigt til sådanne folkeskove.

Stadig flere kirker markerer Skabelsestiden. De traditionelle høstgudstjeneste får et nyt og levende indhold bl.a. med blik for folk ude i verden og deres høstvilkår. Desuden har vi sidste år udgivet et hæfte om det bæredygtige alterbord. Hæftet bruges rundt om i landet.

c. Frihed og lige vilkår vedr. Trossamfundsloven og §8a ved Bent Hylleberg, formand for arbejdsgruppen.

Vi fik Trossamfundsloven ved årsskiftet sidste år. Der er kommet en digital platform – Trossamfundsregisteret -, som alle anerkendte trossamfund skal bruge bl.a. til at indsende årsregnskab mm. Trossamfundsregisteret er oppe at køre, men der mangler en del stadig.

Der er kommet den utilsigtede virkning i 2018 af trossamfundsloven, at religiøse organisationer/foreninger mistede deres status som §8A. Pludselig var det kun trossamfund ('med centrale ritualer') og almennyttige organisationer, der hørte under §8A. Men lige inden jul fik vi det ændret til, at det også gælder religiøse foreninger/organisationer. Se den nye bekendtgørelse her:

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=206137>

SKAT har hjemmel til at indhente medlemsregistre mm. for at sikre at trossamfundene er berettiget til at være godkendte.

Vi har gennem lang tid været i kontakt med Kirkeministeriet om blanketter i forbindelse med dødsfald. Det har nemlig ikke fremgået af den nuværende blanket, at en præst (uden for folkekirken) deltager ved begravelsen. Danske Kirkers Råd har nu været til møde med Kirkeministeriets IT. Der kommer en ny digital blanket pr. 7. oktober 2019. Inden da vil Danske Kirkers Råd igen have et møde med dem og justerer de sidste ting.

4. Danske Kirkedage ved formand for styrelsen Poul Kirk

a. Styrelsen: Arbejdet med Danske Kirkedage 2020-25.

Herunder struktur, samarbejdet med Københavns Stift mfl. ansøgning om økonomisk støtte. Værtsbyer 2020-25? Ansættelse af sekretær.

Vi har sendt kommissorium, samarbejdsaftale og forslag til budget til Københavns Stift og afventer svar.

Vi regner med, at København er værtsby i 2021, Aarhus i 2023 og København igen i 2025.

Vi søger om støtte fra Kirkeministeriet/Fællesfonden i maj 2019. Vi ved i november 2019, om det lykkes at få den fornødne støtte. Vi ansætter Anne Mie Skak Johanson som sekretær fra maj til december 2019 indtil en ny sekretær kan ansættes i januar 2020.

Planerne for Danske Kirkedage de kommende år er vigtige at få i hus. Derfor har Henrik Stubkjær og Peter Fischer-Møller kontakt med Kirkeministeriet for at sikre sig støtte fra dem. Det er en ny måde at tænke for folkekirken.

b. Himmelske Dage på heden:

- Kort om programmet
- Kommunikation
- Økonomi
- Hvordan får vi tilmeldt menigheder mm?

Se mere på www.himmelskedage.dk

Der er 300 arrangementer på 4 dage.

Der vil blive husstandsomdelt programavis i marts. 25 frivillige har indsamlet midler til denne avis. Der kommer en app.

Det blev foreslået, at man kunne gøre det muligt for kirker/organisationer at bestille et antal programaviser?

- *Mads Christoffersen spørger Anne Mie Skak Johanson.*
- *Forslag til ideer om PR kan sendes til Anne Mie Skak Johanson amjo@km.dk*

Hvordan kommer vi ud i hele landet? Det er jo landsdækkende? Alle kirker/organisationer skal bruge deres hjemmesider/facebooksider.

- *Brug frit fra hjemmesiden under 'presse' på hjemmesiden.*

- *Stifterne skal kontakte kommunikationsansvarlig Henrik Helms fra Viborg Stift for input til stifterne.*
- *Christian Pedersen (Aalborg Stift) kontakter Anne Mie Skak Johanson, sekretær for Himmelske Dage.*
- *Mads Christoffersen tager kontakt til Anne Mie om at der skal sendes ud til medlemmerne om muligheden for at annoncere i avisen for Himmelske Dage på Heden.*

Økonomi

Der er en meget stor buffer. Så det kommer til at gå. Der er kommet sponsoraftaler, støtte fra Kirkeministeriet til 'Ungedøgnet' på Himmelske Dage på Heden.

Den største knast er salg af billetter. Vi har nedjusteret det budgetterede antal. Men det er afgørende, at ALLE køber billetter – også baglandet. Vi skal op på 2500 billetter. Hvad får man for billetten:

- Arrangementet i Boxen,
- deltagerhåndbog,
- rabatter mm

Det er primært for solidariteten, at alle skal købe billetter – alle betaler til fællesskabet.

I Boxen kommer der et stort gospelkor på op til 1000 deltagere. Der kommer ballet, fortællinger, underholdning mm. Der kommer shuttlebusser fra centrum til Boxen. Kommunen betaler for busserne.

Herning Kommune er helt med på arrangementet takket være bl.a. Henriks Stubkjærs arbejde.

Er der teologiske diskussioner? Der kommer, hvad vi kalder Teologiens Døgn, der kommer en bred vifte af internationale kirkefolk. I en folkekirkelig sammenhæng præsenterer biskopperne liturgiudvalgets arbejde.

- *Vi skal udbrede kendskabet fra nu.*

5. ReSam – Religion & Samfund. Ved Henrik Stubkjær og Tonny Jacobsen

Et nyt tværreligiøst forum vedr. religion og samfund er dannet med bl.a. repræsentanter fra en del af Danske Kirkers Råds medlemskirker. Kort orientering om ReSam og drøftelse af, hvordan vi får gavn af hinanden på tværs af de forskellige fora.

Læs mere på www.resam.dk

ReSam er resultatet af de sidste års debat og lovgivning på trosområdet. Det begyndte med Imamloven under Bertel Haarder som Kirkeminister. Det kom til at betyde en form for begrænsning af ytringsfriheden for religiøse forkyndere.

Der har været en del indledende møder, inden et mere formelt netværk er etableret. Det er det nu. Her mødes repræsentanter fra Danske Kirkers Råd, de muslimske foreninger og det jødiske samfund. Teologen Miroslaw Wolfs 'Public Faith' er inspirationskilde til samarbejdet med fokus på, hvordan religiøse stemmer kan være med til at præge samfundet og den offentlige debat. Klima er et fokusområde. ReSam vil være med på Himmelske Dage.

Danske Kirkers Råd har haft stor betydning for etableringen af netværket.

ReSam kunne også komme til at få fokus på flygtninge.

ReSam etablerer en tænketank, således at vi får udtalelser på baggrund af indgående viden til de forskellige felter.

Kommentarer:

Spørgsmål: Er det Danske Kirkers Råd, er samarbejdspartner eller er det blot et personsammenfald. Hvis det er Danske Kirkers Råd, er det vigtigt, at vi er bevidste om, hvordan.

Svar: Det er personer, der sidder i ReSam. Det er ikke formelt som repræsentanter fra Danske Kirkers Råd. Det er personer i en tænketank et repræsentativt forum. Det er ikke Danske Kirkers Råd. Men vi skal være klare på, hvem det er. Orienteringen er om ReSam, hvor der er et personsammenfald med repræsentanter i Danske Kirkers Råd. Men Danske Kirkers Råd kan ikke stå til ansvar for ReSam, som vi ikke er del i.

- *Forretningsudvalget bør drøfte hvad sammenkoblingen er mellem Danske Kirkers Råd og ReSam.*

6. Kirkerne i Bulgarien ved Bent Hylleberg

Inden jul kom der et udkast til en ny lov for trossamfund i Bulgarien, der ville betyde massive forringelser for de religiøse mindretal.

Læs mere på <http://www.danskekirkersraad.dk/religioese-minoriteter-i-bulgarien-under-pres/>

Danske Kirkers Råd med mange flere skrev om dette diskriminerende lovtiltag. Vi skrev konkret til Udenrigsminister Anders Samuelsen, til Michael Suhr, de danske europaparlamentarikere.

Lige inden nytår faldt det konkrete forslag. En ny lov blev vedtaget med mindre diskriminerende tiltag. Men der er en tendens rundt om i Europa til at ville ramme muslimer, men hvor man rammer religiøse mindre tal over en bred kam.

7. Folkemødet 2019 ved Mads Christoffersen

Kort orientering og invitation til at være med i det økumeniske telt Mellem Himmel & Jord.

Vi er 12 medlemskirker og organisationer i det økumeniske telt Mellem Himmel & Jord, der deltager på Folkemødet i år for 9. gang. Blandt medlemmerne er udover DKR bl.a. Frikirkenet, Dansk Missionsråd, ADRA, Den Katolske Kirke, Frelsens Hær, en bred vifte af frikirker på Bornholm. Vi har ansvar for forskellige tidspunkter til debatter mm, men koordinere sammen og står for en fælles PR. Hasse Falk er vores fælles koordinator for teltet og mere end 100 frivillige bornholmere står for alt det praktiske. Det koster ca. 13.000 om året at være i med teltet plus omkostninger til personale mm. Vi har desuden et samarbejde med Folkekirkens telt, IM og LM samt Grundtvigsk Forums telt og Allinge Kirke.

Vi har også et ungespor, hvor vi sammensætter en gruppe af unge fra forskellige kirkesamfund til at være med på Folkemødet. For yderligere information: Kontakt Mads Christoffersen.

8. Økonomi ved kasserer Aase Rønkilde

Vi er i fuld gang med at afslutte regnskabet for 2018. Det er derfor vanskeligt at give et endeligt overblik over økonomien.

Den største indtægt for Danske Kirkers Råd er kontingenterne. Den største udgift er lønudgifter. Forretningsudvalget besluttede i foråret ekstraordinært delvist at finansiere en efteruddannelse for Mads Christoffersen. Det vil konkret betyde, at vi må regne med et underskud. Men sekretariatet arbejder nu med at få dækket størstedelen af det planlagte underskud.

Vi arbejder med 19 projekter i alt, som har hver deres økonomi. Det viser alsidigheden i vores arbejde og i regnskabet.

Der lød en ros til sekretariatet for deres gode arbejde.

9. Valg ved Årsmødet

Følgende fra Forretningsudvalget er på valg: Formand Henrik Stubkjær, Peter Fischer-Møller og Thorsten Rørbæk (formand for Stående Udvalg).

Valgår: Biskop Henrik Stubkjær (2016), Biskop Peter Fischer-Møller (2016), Thorsten Rørbæk (2016), Biskop Czeslaw Kozon (2017), Aase Rønkilde (2017), Tonny Jacobsen (2018) og Bent Hylleberg (2018).

10. Kommende møder:

FU-møder: 26 marts kl 10-13
                          14 august kl 10-13
                          26 september kl 10-13
                          12 december kl 10-13

Rådsmøde: 29 august 2019 kl 15-18

Årsmøde: 11. maj 2019 kl 10-16 i Apostolsk Kirke, Fillipavej, Frederiksberg

Fællesmøde: 26 oktober 2019 kl 10-16

11. Evt.

Intet til referat.